

stala se členkou jejího výboru a předsednictva a v dubnu 1992 byla zvolena její čestnou předsedkyní. Po listopadu 1989 se též výrazně angažovala při obnově Ústavu T.G.Masaryka, stala se místopředsedkyní jeho kuratoria a až do konce svého života pozorně sledovala jeho činnost i problémy.

Lze jen litovat, že nenapsala paměti a nezaznamenala tak pro budoucnost vzpomínky na své dětství a mládí, na chvíle s dědečkem, ale též na svou více než šedesátiletou účast v českém kulturním životě a na velkou řadu pozoruhodných postav z uměleckého, vědeckého i politického světa, které patřily do širokého okruhu jejích přátel.

V dr. Anně Masarykové odešel živoucí symbol masarykovské tradice, skromná a obětavá žena, jež celým svým životem dokazovala, že být Masarykovou vnučkou není zásluha, ale závazek. Odešla mimořádná osobnost, podmaňující si všechny, kdo ji znali, svou životní moudrostí i jedinečným lidským kouzlem.

Josef Tomeš

S dr. Annou Masarykovou jsme se naposledy rozloučili v úterý 26. března 1996 ve velké obřadní síni strašnického krematoria. Život a dílo zesnulé shrnul v obsáhlém projevu historik umění dr. Ladislav Kesner, její mravní odkaz pak připomněl českobratrský farář Ing. Alfréd Kocáb, který vykonal církevní obřad.

K úmrtí dr. Anny Masarykové zaslali Masarykově společnosti soustrastné dopisy rektor University Karlovy prof. dr. Karel Malý, tajemnice Klubu přátelů T.G. Masaryka a M.R. Štefánika v Martině Zora Frkáňová, spisovatelka Hana Ponická a prof.dr. Livia Rothkirchenová z Izraele, jejíž upřímné osobní vyznání otiskujeme v plném znění:

Jeruzalem, 8. dubna 1996

Vážení,

přijměte z dálky mou upřímnou kondolenci k úmrtí paní PhDr. Anny Masarykové. Pro naši generaci, děti

první Československé republiky, má každá událost spojená s Masarykovým jménem zvláštní význam. Zpráva o smrti jeho vnučky mě náhle vrátila do minulosti: v duchu jsem si vzpomněla na „to kalné ráno 14. září“ a úžasný smutek onoho nezapomenutelného dne.

Mé vlastní první radostné vzpomínky sahají právě do jubilejního roku 1928, když jako žačka jsem začala navštěvovat školu v Sevlušci (na bývalé Podkarpatské Rusi). Obzvlášť se pamatuji na historický 7. březen 1930, kdy u příležitosti osmdesátých narozenin T.G.Masaryka, ve vyzdobeném sále tělocvičny jsme se shromáždili na oslavu, které se zúčastnili také hodnostáři města. Po slavnostním obřadu a projevech jsem na pokyn paní učitelky Heleny Klíčkové – vzrušena a se zatajeným dechem – vstoupila na pódium, abych po prvé v životě zadeklamovala básničku na počest „prezidenta Osvoboditele“. Později, v době studií jsem se seznámila s historií čsl. zahraničního hnutí a s Masarykovou literární pozůstalostí: T.G.M. mi byl a zůstal během mé životní dráhy ideálem a inspirací.

Po svém vystěhování do Izraele v r. 1955 jsem zjistila, že památka T.G.Masaryka je zde zakořeněna ve vědomí lidu. Židovský národ nezapomněl na hrdinného obránce Leopolda Hilsnera, ani na poutní cestu, kterou vykonal prezident do Svaté země v r. 1927, kdy jako první státník navštívil židovské osídlení. Kibuc „Kfar Masaryk“, „Masarykův les“ v Jezreelském údolí, jakož i ulice a náměstí v Jeruzalemě, Tel-Avivu a Haifě, hrdě nesou jméno velkého Čecha, humanisty a Evropana, který po tři sta letech jako první vybojoval svému národu státní samostatnost. Představitelé sionistického hnutí se od Masaryka mnohem naučili: jeho „drobná práce“ a oddaný boj o státnost daly skvělý příklad bojujícímu izraelskému lidu v r.1948!

Je velkým zadostiučiněním a útěchou, že na sklonku života se jeho vnučky dočkaly zhroucení železné opony a obnovy demokratického státu: „a vláda věcí se opět vrátila lidu českému“.

Livia Rothkirchenová

Odešli z našich řad

Těsně po uzávěrce minulého čísla našeho časopisu přišla z Olomouce smutná zpráva, že 4. prosince 1995 zemřel předseda tamní odbočky Masarykovy společnosti prof. MUDr. PAVEL LUKL. Narodil se 21. dubna 1905 v Praze jako syn známého gynekologa a význačného laického pracovníka evangelické církve MUDr. Adolfa Lukla (1874-1974) a mladší bratr Naděje Luklové, pozdější manželky prof. dr.J.L.Hromádky. Vystudoval medicínu na Karlově universitě a v letech 1930-45 pracoval na I. interní klinice v Praze. Roku 1939, krátce před uzavřením českých vysokých škol německými okupanty, se habilitoval na pražské lékařské fakultě spisem *Funkční vyšetření cirkulace*. V roce 1945 byl jmenován profesorem na nově zřízené lékařské fakultě v Hradci Králové a přednostou zdejší interní kliniky. Po osmi letech, když byla hradecká

fakulta přeměněna na Vojenskou lékařskou akademii, přešel do Olomouce, kde se stal přednostou I. interní kliniky a profesorem vnitřního lékařství na Palackého universitě.

Publikoval desítky původních vědeckých prací, především z kardiologie, v níž se stal světově uznávanou kapacitou. Jeho kniha *Vnitřní lékařství*, jež poprvé vyšla roku 1955 a poté ještě v několika dalších vydáních, byla ve své době pokládána za nejlepší učebnici interní medicíny u nás; z dalších děl připomeňme alespoň monografii *Chronická bronchitida a emfysem* (1960) a pozoruhodný spis *Úvahy o vnitřním lékařství a kardiologii* (1965). V letech 1959-71 stál v čele Československé kardiologické společnosti, roku 1964 předsedal IV. evropskému kardiologickému sjezdu v Praze a několik let byl předsedou Evropské a místopředsedou Světové kardiologické společnosti. Účastnil se četných mezinárodních kongresů, symposií a seminářů a roku 1966 přednášel v Indii a Indonésii.